

Majelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-sz 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent

Nyiteltéri czikk:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Magyar közös külügyér.

Bécs, nov. 10.

△ Tehát székely gróf foglalja el a Ballplatz magyar külügyértől szüz palotát! Ez ránk nézve fontos esemény; de valjon egyszerűsége örvendetes-e e felett sokfelé ágazók a vélemények.

Az utóbbi napokban a lelépő Beust s az ennek helyét elfoglaló Andrássy alakja foglalta el az osztrák-magyar monarchia legelőkelőbb politikai színterét. Mindenképp azt találgatta, annak okait kutatta: miért bocsátott el Beust? és mi jelentőséggel bír Andrássy gróf közös külügyér. Az elsőről sok versio keringett. Egyik áldozatul látta őt odadobva a felingerült cseheknek; hanem akkor hogyan léphetne helyébe az, kire a csehek dühök és szidalmak egész tárházat kiöntik, s a kit vice-császárnak és magyar királynak gunyolnak. Mások Vilmos császár sajátkezű iratáról hallottak, mely a két birodalom együttes haladásának érdekében s a nélkülözhetetlen Bismarck kedvéért kívánta volna Beust elbocsáttatás. Voltak kik ez államférfi megbntatását a cseh national-feudalokkal kezelt fogott camarillának tulajdoníták: még azt is rebesgették, hogy a császár azért határozta el megválni a szász diplomatától, mert ez nem tudta elég korán jelezni Hohenwarth törekvéseinek velyes voltát, minek folytán utóbb maga a korona is belevonatolta a kiegyezkedést maga medrébe visszaterelő actióba.

Különbben bármilyen okozta Beust buktát, a tény az, hogy Andrássy gróf lett a monarchia közös külügyére.

Az itteni centralista lapoknak egy része ebben szintugy megalázást lát a német elemre; mert hát eddig azt tarták a magyarról, hogy belőle nem istelhetik ki egy valódi, jól iskolázott diplomata. Ezek a lapok még azt sem veszik számba, hogy a legelső közömszintűriumban egyetlen magyar sem volt s ezt a magyar sajtó nem róta fel sérelméül, s hogy a mely perczben Andrássy, igaz a legelőkelőbb állást foglalja el abban, ismét két némettel: Kuhn és Hopfen vagy Holzgethan urakkal álland szemben, miután Lónyay a magyar miniszterelnöki székre távozik.

Azonban a centralista, itt-ott disharmonicus hangok mellett a bécsi német sajtó jó része őszintén gratulál Andrássynak; a mi nem is egészen meglepő, ha visszamelegünk, hogy már két évvel ezelőtt a németalkotmányhűek táborából emelkedett a hang, mely őt kívánta Beust helyére; az is tudva van, hogy a lengyel államférfiak közül sokan személyes barátai és elvtársai a mi volt miniszterelnökünknek.

Andrássy gróf tehát nem lesz itten egészen magára hagyatva; nem csak a korona bizalmára támaszkodhatik, hanem német és lengyel államférfiak jó akarata is áll rendelkezésére saját genialitásán és erélyén kívül.

Honnan van tehát az, hogy oda lenn nálunk, még a deákparti sajtó se helyesli föltétlenül a magyar államférfi elhatározását, hogy a „Pesti Nap.” a karácsonfát emlegette, s a „Pest. Lloyd” félig azt bizonyította, hogy nem volt okvetlen szükség Bécsbe átköltözésére.

Mi is jól tudjuk, mi volt Andrássy gróf a Deákpartnak otthon a parlamentben s a pesti felelős kormány élén; legjobban jellemző ezt egykor Jókai, midőn azon saját maga által felvetett kérdésre, ha a balpárt jutna többségre ki lenne az ő miniszterelnöke, — ezt felelé: Andrássy Gyula; — de azt is tudjuk, hogy az élesszemű magyar diplomata ily fontos lépést még fontosabb ok nélkül nem tett volna, ezért látta szükségesnek Bécsbe menni.

Egy némely törpe amott túl a baloldalon ugyan azt mondja: határtalan nagyravágyása vezeti őt ama térre; de az ilyen itések magukhoz mérik hazánk eme nagyszabású államférfiát, kiről Kossuth Lajos legujabb levelében és ezt írja: „Nagy úr támadt köztem és gróf Andrássy Gyula között — — — sokat elfelejtett is, azt tudom, hogy egyet soha se felejtett el: hazáját becsületesen szeretni;” utóbb megint így szól róla „szándokai felől nem kétkedem, s tudom, hogy hazáját őszintén szereti”, stb., tehát ezt és nem önmagát; ez ugy hiszem elég bizonyíték lehet még a szélső baloldalon is, hogy nem magán ambitió vezeti Andrássyt Bécsbe a külügyéri fényes, de Ausztriában nem épen kényelmes állomásra.

De hát mi bírhatta őt a közös külügyérség elfogadására? Ezt ugyan nemcsak Pesten, de itt is találgatják. Némelyek úgy vélik, hogy ez által akarja szintugy Ausztria-Magyarország sulypontját Magyarországra áttenni; vállalkozik, mert nagyon grata persona Vilmos császár és Bismarck előtt, s Italia diplomatái közt is jóhangzású névvel bír. Mindezeknél fontosabb ok indíthatta Bécsbe, a forrásához.

Kossuth legujabb levelében azt mondja: „Magyarország integritásának, politikai egységének s mondhatni: életének útjában egy rémséges kérdőjel áll. A muszka hatalomra támaszkodó panslavismus.”

Ugyan o nagy hazánkia ép ezen levelében írja a cseh válság alkalmából:

„E situatioval szemben állást kell foglalni. Vagy jobbra, vagy balra, de kell. A neutralitas veszélyes is, lehetlen is.”

Kossuth ezen szavait korántsem azért idéztem, hogy láthassák e lapok t. olvasói, hogyan itéli el ez utóbbival az ellenzék magatartását a cseh kérdésben, hanem mivel szerintem Andrássy gróf ép a Kossuth által is jelzett veszélyt ismerte fel, s ezért hallatta szavát ott, a hol kellett és készül tenni ott, hol félrevonulni a haza és nemzet elleni bűn lenne.

Midőn a szláv-cseh lapok azt írják rólunk, hogy csak akkor lehet a mongol utódoknak jó dolguk, ha más népeknél a népszabadság sirján fű nő; s hogy a magyar politikuskok ünnepejük egyedül a világi napokat, — ily hangulat közepette azt hiszem hiába fáradsanak a cseh vezérek le Pestre, egy közös programot állapítandók meg a magyar balpárttal; hiszem pedig ezt azért, mert Andrássy hazafias működésének támogatása e pillanatban minden magyar párt kötelessége. Meglátjuk, kik teendik előbbre az ambíciót, a párterdeket a haza közös érdekében? Mert a felett alig kételkedhetünk, hogy Hannibal ante portas. Ki vállalkozhatnék ily körülmények közt arra, hogy a magyar közös külügyér karját elszibbassa? A ki tenné, még pedig a Kossuth által is jelzett veszélyes panslavismus előrszei kedvéért — nagy felelősséget vállalna magára a nemzet előtt.

A napokban várják Andrássy körjegyzékét a külképviselethez, melyben programja is elő lesz adva; főbb pontokul jelölik meg: Németországgal a kötött jóbarátság ápolása, észak felé nagyobb figyelem. Azt is beszélnek, hogy az új közös külügyér egy miniszteriuma személyzetében, mint a külképviselek közt tetemes változtatásokat eszközölné.

Magyar Athéné.

I.

Hazánkban egy városra sem illik inkább a diszes „Athéné” nevezet, mint Kolozsvárra.

Igaz, hogy Pesten több és részint nagyszerűbb intézetek vannak, melyek a tudomány, művészet s általános műveltség ápolására hivatják, mint Kolozsvárt; de Pestnek föjlemvonása mégis sokkal inkább a kereskedelem, ipar, politika és közigazgatási mozgalmak.

Kolozsvár aránylag több tudományos és műveltségi intézettel dicsekszik, mint Pest. Főjlemvonását ez teszi, s ebben Magyarországnak egy városa sem mulja feljül, sőt nem is versenyezhet vele. Aztán szelleme egészen ép magyar.

Indokoljuk fentebbi állításunkat. Kolozsvárt van a legelső állandó **nemzeti színház**, egykor iskolája a hazai classicus színeszethez, s most is nemcsak külső csinura, hanem művészeti jelentőségre nézve is a pesti után elől áll.

Muzeuma a hazában szintén a második, s becses gyűjteményeiben sok nyvan van, a mi a pesti muzeumban sem található. Tisztviselői, Braszaj, Szabó Károly, Finály, országos híri szakemberek. Eötvös Lajost a pesti muzeum már elvitte.

Három főgymnasiumának jelességéről már századok tesznek tanúságot, ezek is mind megannyi anya-főtanodák lévén, melyek a távol vidékek gyengébb tanintézeteit is szellemi erjükkel táplálták. Mindeniknek nagybecsű könyvtára.

Kolozsvárnak volt 2 sőt 3 **jogiskolája** is, melyeknek helyét most egy kir. jogakadémia pótolja. Az országos Károli-kórházal kapcsolatban van **sebészeti facultása**. Pár év óta egy **gazdasági felsőbb tanintézet** is megkezdte pályafutását, mint az eddigi jelek mutatják, szép és hasznos eredménynyel.

Van itt **polgári iskola**, ipar- és kereskedelmi szakiskolával összekötve.

A mult évben állítottott egy állami **tanítónevelőképződe**, melynek célja tanítókat és nevelőket képezni, hogy ne legyenek kénytelenek, kivált középorsú családok leánygyermekük mellé ezután is mindig külföldről inportálni az idegen szellemű s gyakran nem épen arányjellemű madameokat. Ehez járul egy most megnyitott **tanítóképződe**, hol szegény fiuk államsegélyvel képezhetnek értelmes, ügyes tanítókká.

Kolozsvár szak- és közművelődési intézetei közé tartoznak továbbá a **gazdasági egyesület**, **zene-és énektársulatok**, **casinók**, ifjúsági körök **olvasó- és önképző-egyletei**, sat.

Ezen tudományos, tan- és művelődési intézete Magyarországon aránylag egyetlen városnak sincs. A tudományal foglalkozók és tanulók száma oly contingensz képez Kolozsvárt, mely ha szünidőkön megapad, a város közléte észrevehetőleg lankadtá válik.

A fennebbiekben igazolva van állításunk, miszerint Kolozsvárt **magyar Athenének** méltán nevezhetjük. Hogy e diszes név tőle épen elvitáztatatlan legyen: még csak egy szükséges, az **egyetem**.

B. Á.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Bécs. Beust búcsu-körlevele elküldetett a követsegekhez. Braun kabinetiroda igazgató elbocsájtatik.

Páris. Alvar d'Ossona herceg meghozta Thiersnek az aranygyapju rendjét.

Szt.-Pétervár. A fa drágul, mert a vasutokon mind fával fűtenek s a szén még is roppant drága; a lapok a kormány közbe léptét sürgetik.

Róma. A „Tiber” előnté a város alatt fekvő részeit.

Odessa. A hadügyér parancsára 1872-re 65 millió töltényt készítenek, e végből a munkakerőt megtízszerezték. Adlerberg tábornok meghalt.

Konstantinápoly. Az orosz követ ismét kikötöt sürget Montenegro számára.

Legujabb táviratok.

Bécs, nov. 11. Az „Oesterr. Corr.” jelenti: Ő Felsége ma félóra láogatással lepte meg Beust grófot. Tegnapi Ferdinand toskánai nagyherceg tett nálla látogatást. Ma pedig a helytartó, Maroicsics országos katonai főparancsnok, az egyetem rectora, a tanulók küldöttségével tisztelgett nálla. Gróf Andrássy holnap érkezik ide. — Mihály orosz nagyherceg ugy a határon, mint Ausztriában mulatása alatt minden hivatalos fogadtatást eltiltott.

Bécs, nov. 11. Beust a német cseh városok nagyobb része által diszpolgára választatott.

London, nov. 11. Diplomatai körökben azt állítják, hogy Angolország belevéglyése a portához küldött tunisi meghatalmazottak missiójába Versailles és London közt komoly feszültséget idézett elő, minek folytán Granville és a franciaia képviselő közt élénk fejtegetések keletkeztek.

A kolozsvár városi szerv. bizottság 20-as albizottságának munkálata.

Kolozsvár szab. kir. város törvényhatósága hatásköréről.

Kolozsvár sz. kir. város mint önálló törvényhatóság az 1870. XLII. czikk értelmében gyakorolja.

1. az önkormányzatot;
2. az állami közigazgatási közvetítést.

I-ső czim. A városi bizottságról.

1. §. Az önkormányzatot, a törvény korlátai között gyakorolja a városi bizottság, melynek közgyűlése hatásköréhez tartoznak:

- a) Szabályrendeletek alkotása;
- b) a közigazgatási és választókerületek alakítása;
- c) a városi közlekedési vonalok, közmuukák és építkezések fölötti intézkedés;
- d) kölcsönvételek;
- e) törzsvagyon szerzése, vagy elidegenítése;
- f) a költségvetési előirányzat megállapítása s a zárszámadások megvizsgálása;
- g) a tisztviselők, az igazoló és a bíráló választmány s egyes küldöttségek megválasztása s a főispán által felfüggesztett polgármester helyettesítése, valamint egyéb időközben főispánilag történt helyettesítése feletti intézkedés az 1870. XLII. czikk 54. és 55. §-aiban meghatározott esetek kivételével;

h) a tisztviselőknek ellenőrzése, felelősség alóli felmentése, felfüggesztése, ugy ellenök a tisztvi vizsgálat elrendelése;

i) a tisztviselők, a segéd- és kezelő személyzet s a szolgáló fizetésének szabályozása, felemelése vagy leszállítása;

k) új hivatalok és állomások felállítása vagy a régiek megszüntetése;

l) a város kezelése vagy felügyelete alatt álló pénztárak megvizsgálása és erre vonatkozó jelentése fölötti tárgyalás és intézkedés;

m) kérelmezési és levelezési jog gyakorlása;

n) indítványok tárgyalása;

o) a felirati jog gyakorlása;

p) a város fekvő birtokai, királyi kisebb haszonvételei s általában minden más városi jövedelmi források, nemkülönbön egyéb magángazdászati és építkezési ügyek fölötti intézkedés, rendelkezés és azoknak a város javára gyűmölösztetése;

q) az évi zárszámadásoknak a rendes számvevő által történt megvizsgálása után egy felülvizsgáló bizottság elé való terjeszthetése és felülvizgálthatása céljából: egy elnökből és négy tagból álló bizottság megválasztása, mely bizottság tagjait előre megszabott jutalomban részesíti. Ezen bizottság hatásköréről és teendőiről ezen szabályrendelet fejezete rendelkezik.

r) A tisztviselők által ezen szabályrendelet intézkedéseivel vagy egyébként feladatukhoz képest betejjesztett jelentések avagy a közgyűlés tagjai által hozzájuk

intézett kérdésekre adott felelet tárgyalása és ennek folytatni intézkedés.

s) A város által fenntartott vagy segélyezett iskolák fölötti főfelügyelet és rendelkezés egyáltalán pedig a fennálló közoktatási törvények szabályaihoz képest a város területén levő közoktatási intézményekre befolyása gyakorlása.

t) az ügyrend és házszabályok megállapítása;

u) mindazon ügyek, melyeket az 1870. XLII. törvényczikk vagy más törvény kizárólag a bizottság közgyűléséhez utasít.

II. czim. A városi tisztviselők létszámáról.

Közigazgatás.

2. §. Polgármester, 4 tanácsos, főjegyző, 2 aljegyző, levéltárnok, iktató, irodavezető, elnöki fogalmazó, 4 elsőrendű irnok, 4 másodrendű irnok.

Rendőrség.

Főkapitány, rendőrbíró, 3 alkaptány, 4 rendőrbiztos, 2 irnok, díjnok, őrfelügyelő, 5 tizedkapitány, 5 tizedjegyző, 10 tizedszolga, 38 városzolga, 6 lovas szolga, 2 dologházi szolga.

Egészségügyi.

Főorvos, 2 orvos, 2 bába, állatorvos.

Adóhivatal.

Első adótiszt, 2 másod adótiszt, pénztárnok, ellenőr.

Árvaszék.

Elnök, 2 ülnök, számvevő, tisztvi ügyész, jegyző.

Szállás- és fuvarosztály.

Szállás-biztos.

Községi osztály.

Pénztárnok, ellenőr, számvevő, tisztvi ügyész, erdősz, városgazda, mezei rendőr, mezei rendőrség, mezei rendőrbiztos.

Segéd személyzet.

2 lovas határjáró, 4 szénafü pásztor, 2 helybeli erdőpásztor, vidéki erdőpásztor, utbiztos, szegények és temető felügyelő, szegények házi gondnoka, béres felügyelő, dologházi felügyelő, 2 dologházi hajdu 3 borfogyasztási biztos, kaszárnya felügyelő, 2 kaszárnya szolga, felső jószág biztos, ajtonálló, pénztári szolga, árvaszéki szolga, órahuzó és igazító, kutszináló, sétatéri kertész, 5 belv. szeméthordó, 2 utász, 4 járdatarító, majoros, kéményseprő, gátmester, 4 hídcsináló, ebvadász, 5 emésztőtarító, közigazgatási, 3 hajdu.

III. czim. A közigazgatásról.

I-ső fejezet.

3. §. A közigazgatási hatalmat Kolozsvár sz. kir. város területén a törvény értelmében választott tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet gyakorolja.

4. §. A közigazgatási belsőszervezetnek alapelve a személyes felelősség.

5. §. Tisztviselők oly hivatalt vagy foglalatosságot nem vállalhatnak, mely rendes fizetéssel jár s idő- és helyhez van kötve. (Folyt. köv.)

Lapszemle.

A „P. Lloyd” a választási törvényjavaslatot így bírálja: Az 1848-ki tv. 1. §-a akként módosult, hogy a nemesek szavazati jog czime megszünt azon fentartással, hogy az ezen jog gyakorlatában levők azt halálukig megtarthassák. A 2. §-a szerint mindazok választók, kiknek annyi belső s külső telkük van, mely az 1836. urbér VI., I. §-a szerint negyed telkeknek megfelelő. A 3. §-a jogokat a terhek fölött teszi függővé. A 4. §-a választás azon iparosok s kereskedőknek biztosítja, kiknek városban jövedelmök 105 ft; helységekben egyenes adóik 6 ft. Az 5. §. Erdélyre nézve meghagyja az 1848-ki II. t. cz. 3. p. sub d), mely szerint orvosok, sebészek ügyvédek, mérnökök, akadémiai művészek, tanárok a magyar tudós társaság tagjai, gyógyszerészek, lelkészek, káplányok és tanítók tekintet nélkül jövedelmekre, hol állandóan laknak, szavazati joggal bírnak. E törvény minden helység, megye, szék és kerületre kiterjesztetik. Egyet nem lát a Lloyd a választási tv. javaslatban, a választókerületek rendezését. Ezt azonban csak akkor lehet elintézni, ha a módosított census alapján tudni fogjuk azok számát, kik valamely földirattal meghatározott ország-részben választóképesek; addig a meglévőt nem eszélhetjük provisoriummal, melyről még nem tudjuk, ha a mostaninak hiányait előadni képes-e?

A „Reform”-nak ugylátszik, hogy Bécs nem fog illuminálni afölött, hogy a „jogászen és kanászen” néptörzs egy fia lesz a Kauniczok és Metternichnek utódja. Már is megbotránkozunk azon, hogy egy ysilons név helyén nem „cseh” végzetű nevet olvasnak a külügyminiszteri candidatióban. De szükséges, hogy a paritás elve azon tényekben nyilatkozzék, hogy nem a német-cseh elem van egyedül hivatva a „birodalomban” a kormányzásra, s hogy Magyarország csak gyakorlatnak tekintessék. Jogilag megszünt e viszony, de kiúti magát a nyilvános életben, mint most az új „Pressé”-ben. A közvéleménynek Magyarországon is tények által kell felvilágosíttatnia, hogy a 67-iki kiegyezés által mint a baloldalon hánytorgatják, nem lett Ausztria alárendeltjévé.

Az „U. Lloyd” visszaemlékszik azon nyilatkozatokra, melyek Napoleon egykori bukásával, az általános európai lefegyverkezést helyezték kilátásba. Napoleon bukása megtörtént; de a béke védfalul Berlinben, a nemzetgazdászati igények hátrátételével, negyven millió

arany- s ezüstöt halmoznak fel a bank pinczéiben, s a hadi budgetet évenként 100 millióval igérik felemelni. A hadügyer hat milliót fog évenként a mult harozban nagy kárt szenvedett tüzérség szervezésére fordítani. Ausztria Németország barátságos, mint ellenséges viszony mellett szintén kénytelen a fegyveres békeállapot fenntartására. És annak még liberális népképviselőik is, kik a szabadság legbiztosabb úrének az erős hadsereget tartják. Risum teneatis?

A „P. Napló“ Beust azon rokonszenves emléket hangsúlyozza, melyet a magyar nemzet körében biztosított. Öt évi minisztersége alatt gr. Andrással a leg-szorosab barátságban, ennek Magyarország érdekében tett egy actióját sem akadályozta meg. Beust mindvégig az alkotmányosság híve maradt. Ideges természete emótió nélkül fogva, kis fogásokkal akarván nagy dolgokat mozgatni, nem egyszer lón gyauasú; de furfangos diplomatiájá nem egy kényes helyzetből szabadította ki őt, s valamint minisztersége kezdete általános örömmel üdvözöltetett, úgy vége is csak ezen érzelmeket kelti fel. De mért bukik rendszerváltozás nélkül, midőn nincs ok, mely motiválna elbocsátását? Alaplatan, hogy Andrássy gróf támogatta Bécsben Beust actióját, de nem miniszterségét. E perfd eljárás idegen Andrássy jellemétől Beust a cseh kiegyezés alkalmával, még a közös miniszterségre vonatkozó pontoknál is ignoráltatván, állásának tarthatatlanságáról meg volt győződve. Egye-lemre méltó mozzanat e tekintetben, Andrássy gr. maig sem kiderített terebesi visszavonultsága. Beustnak a csehkekhez intézett második kir. leirat nem adatott tudomására, s csak a döntő pillanatban sikerült neki Andrássyval a dolgokat alkotmányos utra terelnie. Andrássynak nem juthatott tehát észébe. Beust személyét a közös actiótól elválasztani. Másrészt a kötelesség egy neme parancsolja Andrássynak a külügyminiszteri tárcza átvételét. A zavarnak odaát ő is egyik okozója; iránta az országban pártkülönbség nélkül osztatlan a rokonszenv. A magyar miniszterelnöknek azonban a külügyér fölött kell állania s Andrássy hivatása leend, a bureaucratismus híveinek abszolút törekvéseit, az alkotmányos térről a biradalomban leszorítani. Távoztával miniszterválság Magyarországon eredményezhet új pártalakulást; de a kiegyezés terét el nem hagyhatja.

Emlékirat.

Átadta ő felségének gr. Clam-Martiniz és Rieger, feleltül a cseh országgyűléshez intézendő kir. leiratnak Beust s Andrássy által megállapított tervezetere.)

(Folytatá.)

S így e kir. leirat által s e felett nem hagyhatunk fel semmi kétséget, — a kiegyezés meghiusulna, az egész actió egy csapással megsemmisítették.

S ha ezek után azt kérdezzük, hogy mily momentumok idézhetnék ezt elő, hogy a megállapított actio — ily közel a célhoz, — mondhatni, közvetlenül a teljesítés előtt, — abban hagyassék, hogy annak okát részint a mértéktelenségében, a nyílt lázadási fenyegetésig emelkedő ugynevezett osztrák alkotmányhü agitációban, részint a magyar részről legujabban felhozott, a magyar kiegyezésből merített aggodalmakban kell találnunk. A mi az elsőt illeti, ugy erre már kezdetül fogva elkészülve kellett lenni; azt bizonyára szemügyre is vették, mérlegelték, s ennek dacára az actio elhatározatot s inaurgultatott; az agitatio emelkedése s annak mind határozottabban előtérbe lépő lázadó jellege nem fokoz-

hatja jogosultságát; de ha mint megfélemlítési eszköz érvényesülne, új veszélyes praecedens teremtetnék s a monarchicus hatalom sajnálatos módon compromittálnának.

Mi ennek folytán osak a magyar részről újabb nyilvánított aggodalmakat tekinthetjük figyelembe veendő momentumnak. Mi ugyan ama majdnem aggodalmas oknál fogva, melylyel egész actiónk folyamában a magyar kiegyezés fenntartására törekedtünk, ez aggodalmakat ép oly kevéssé tekinthetjük alaposnak, a mint nem ismerhetjük el, hogy azok az idevonatkozó törvények szövege által minden kételyen felül indokoltak.

Mint hogy azonban kezdetül fogva számba vettük azt, hogy a magyar kiegyezési törvények mint ilyenek, illetlenül hagyassanak — s miután a cseh országgyűlés határozatainak élére a fejedelem actiója iránti hódolatot, s a fejedelem által tett koronázási eskü sérthetlenségének elismerését ígtattuk — ugy mi, a czéltől, hogy ő felségének e részről ne okozunk legyőzhetlen nehézségeket, nem tartozkodunk kijelentni, hogy ha ő felsége az állás-pontot leiratában többszörösen hangsúlyoztatná, nem tekinthetők ezt a további actio abszolút akadályának, s hogy e felett a megegyezést lehetőnek tartjuk azon föltétel alatt, hogy az országgyűlés is akadálytalanul kijelenthesse erre vonatkozó saját álláspontját. (Vége k)

KÜLFÖLDI HIREK.

London, november 10. A lord mayori lakomán Gladstone beszédet tartott, melyben constatirozá, hogy Angolországnak jelenleg a világon senkivel sincs surlódása vagy viszálya; sohasem volt az európai héke oly szilárd mint jelenleg. Beszédében megcsofolja azon eszmét, mintha Angolországnak meggátolhatta volna a háborút Diecéri Belgiumot mint mint-államot. Kifejezést ad az Amerikával fennálló barátságos viszonyoknak; és kinyilatkoztatja, hogy a brit kormány semmiféle nyugtalanságot sem érez az „Internationale“ miatt.

Berlin, nov. 10. A „Nordd. Allg. Ztg.“ az Ausztria Magyarországon történő személyváltozást tárgyalja és hangsúlyozza, hogy azáltal az Ausztria-Magyarország és Németország közötti jó szomszédi viszonyokban semmi változás sem fog előidéztetni.

Berlin, nov. 10. Ma lepleztetett le ünnepélyesen a Schiler-emlékszobor, nagy nép tömeg jelenlétében.

A „Fremdenblatt“ londoni távirata jelenti, hogy az „Internationale“ főbiztosa a főktársulatok szervezése végett Keletre agitatorokat küldött.

„Egy száműzött“ aláírással egy iratot közöl a „Times“, melyben ez mondatik: A bonapartisták kívánják a népszavazást, mivel biznak a nép rokonszenvében; de ha ezzel nem bírnának is, saját érdekeiknek mégis elibe teszik azon elv győzedelmét, mely egyedül képes megmenteni az országot.

Belfort erődtésének előmunkálatait a hadügyér erőlyesen folytatja, melylyel egyigyejűleg az egész keleti vonal megerősítése is kapcsolatban áll. Belfort, Páris után, az ország leghatalmasabb erőde leend. Hasonló munkálatok tétének Besanconban s a Jura és Vosges hegyláncok szorosaiiban. Rosny, Noisy, Romainville és Nogent erődök teljesen helyreállítottak s legközelebb már francia csapatok helyreállítottak mindegyikbe, melyek ott fogják tölteni a telet.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, november 13.

— A „Pesti Napló“-ban olvassuk: Minisztertanácsot minisztertanács ér. A képviselőház (nov. 11-ki)

ülésének végével Andrássy is megjelent a házban s ott minisztertanácsaival tanácskozott. Este újabb minisztertanács, melyben Lónyay is részt volt veendő. Andrássy és Lónyay nov. 12. készültek fel Bécsbe, hol egyszerre teszik le az esküt. Azt hiszik, hogy az országgyűlésnek Andrássy fogja Lónyayt, mint miniszterelnököt bemutatni. Más versio szerint Andrássy gróf Somsich bucsu ebédjére sem fogadta el a meghívást, miután hétfőn már Bécsbe kelle lennie. Lónyay valószínűleg hétfőn este mutatja be magát a Deakkörnek, hol nov 11-én este Andrássy bucsuzását várták, de nem jelent meg. A magyar kormány jelenlegi összes tagjai megmaradnak Lónyay elnökele alatt s így Lónyay nem vállal el semmi tárczát. Az erre vonatkozó határozat a nov. 11. esti minisztertanácsban hozott, melyben Lónyay is jelen volt.

— A „Pesti Napló“ írja: A nov. 10-ki minisztertanács eredménye felül magánforrásokból a következő tudósítást vesszük: „A minisztertanácsban Andrássy Gyula gróf előadta, hogy elfogadja a külügyminiszterséget. Ezután Andrássy gróf utódja kerülven szóba, a jelenlevő miniszterek egyhangorúan kijelenték, hogy mind saját nézetük, mind a párt körében uralgó hangulatnál fogva, Lónyay miniszterelnöksége alig lehet kérdés tárgya. A miniszterelnök erre megjegyzé, hogy ő hasonló értelemben nyilatkozott ő felsége előtt, s e nyilatkozata ő felsége nézetével tökéletesen találkozott. A minisztertanács e nyilatkozatáról Lónyay azonnal táviratilag értesítettet, s Lónyay talán már ma Pestre érkezik.“

— Gázvilágítási nagy próbára készülnek a mi burkusaink s ott már f. h. 19-én szándékoznak megtartani, ha t. i. valami akadály közbe nem jön, a mi egy ily complicált hálózatnál nem tartoznék a ritkaságok közé; ha a próba sikerül, illetékes egyentől halljuk, hogy a nagy próbától számított két hét alatt a légszuszvilágítás városzerte megkezdetik.

— A buza-utazai háztulajdonosok és lakók közül már többen panaszkodtak a miatt, hogy az éjjelenként sétálgatók nemcsak vad kurjongatásokkal, de már több ízben ablaktáblák megdöngetésével — egy helyütt ezeket levették, árokba dobták, összetörték — riasztják fel éjjeli nyugalmukból. Felhívjuk rendőrségünk figyelmét ez állapot orvoslására.

— A „Hilaria“ dalegyet m. szombati dalestélye a közölt programmal szép közönség előtt folyt le, mindenki meglepülten távozott.

— Szép példa. Gr. Csekonics András endrei és szigetmajori béreisei és szolgálaink gyermekei számára saját költségén iskolákat állított, maga fizeti a tanítókat, és könyvekkel látja el a gyermekeket.

— A „Sz. Hir.“ írja M.-Vásárhelyről: még meg sem nyílt vastank, és már is egy rémitő vasuti szeren- oséltenségnek — ugyan még nem egészen tisztult híret vesszük. Tegnapelőtt este 8 és 9 óra között ugyanis egy innen menő kövecsszállító vonat, (melynek lámpája nem volt) összeütközött volna egy Fehérvár felől jövő könnyebb vonattal Oláh-Kocsárd és Veresmart között; mely összeütközésül hírszerint hat emberélet is esett volna áldozatul. Borzasztó, ha valósul a hír. — A mint halljuk, a 15-re tervezett első próbamenet is 20-ára halasztott el.

(—) Nemzeti színház. November 11-én Boér Emma jutalomjátékául: „Matild, vagy egy rémes éj a chantilli erdőben“ — adatott. A nagy számmal egybe- gyűlt közönség a jutalmazottat kiléptekor koszorokkal

és tapsokkal fogadta. A czimszerepben Boér Emma kisasszony dicséretes törekvést fejtett ki, — játékában sok helyt érzelmele találtunk. Kassayné asszony Ur- sulát érdekes alakká tette, igen sikerült azon része, mi- dőn Matild iránti gyűlöletét a fölszigázott szenvedély és boszú dühével jelzi. Kovács Gyula mai játéka is mutatja, hogy teljes mértékben megérdemli a közönség osztatlan elismerését. Már első megjelenése alkalmával éreztük, hogy rendkívüli jellem áll előttünk, minden szava, min- den tette, a fajbéli gyűlöletiránt megrögzött bosszuvá- gyát fejezi ki — egyes megjelenései, a rejtélyek és titkoknak külön érdekesítő epizódjá voltak. Mátraí Rochegunet jól személyesíté.

November 12-én „Stern Izsák, a házaló zsidó, vagy egy a minéppükből.“ Színjáték 3 felvonásban. Az egész darab nem más, mint lazán összeállított egyes képek láncolata, unalmas ismétlésekkel — az előadás- ról semmi dicséretet nem mondhatunk, csupán azt hogy, Eichner Anna k. a. Erdélyi és Kassai mindent elő- vettek, hogy ez életnélküli darabot, sikerült játékokkal, a bukástól megmentsék. Bár vasárnaponként szivesen látunk egy-egy bohózosat vigjátékot, népsziművet, népdramát, de primitív dolgok színe hozatala csakugyan nem a mi szinpadunkra való. Még emeljük, hogy Eichner Anna k. a. tehetséges fiatal színésznőnek ne szoritassék háttérbe, hanem nyújtson neki az igazgató többször al- kalmat a felépítésre.

Kedden, november 14-én Erdélyi Sándor jutal- mául: „Szent Pál torony harangozója.“ Dráma 5 felv.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Nov. 10-ri: 5% Metalliques 57.40. 5% Nemzeti kölcsön 67.40. 1860-diki államkölcsön 99.25. Bank- részvények 793. Hitelrészvények 304.10. London 116. 60. Ezüst 116.75. Cs. kir. arany 5.59. Napoleondor 9.33. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 80.—. Temesi 78.50. Erdélyi 75.25. Horv.-Slavon —.

Id. felelős szerkesztő: Sándor János.

Nyiltér.

(277) 39-40
Titkos betegségeket
és
tehetetlenséget
(elgyengült férfierő)
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett
HANDLER MÓR
orvos- és sebész tudor, szülés és szemész.
Rendel naponként délelőtt 11 óratól 1-ig és
délután 3 óratól 5-ig.
Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
I-ső emelet 14. sz.
Dijjal ellátott levelekre azon-
nal válasz adatik.

II. Beküldetett. 25.

Minden betegnek erő és egészség, orvosság és költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

Mióta a pápa ő szentsége a delicat Revalesciére du Barry használás következtében szerencsésen meggyógyult, s annak hatását orvosok és kórházak elismer- ték, senki sem fogja többé e becses gyógytájszer gyógyerejét kétségbe vonni, s következő betegségeket emlíünk meg, melyeket az gyógyszer és költség nélkül gyógyít: gyomorideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajok, gümö,

aszkor, mellszorulás, köhögés, emésztéshány, dugulás, gyomorsík, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vizkór, hidegláz, szédülés, vértolulás, fülzugás, éremlyégés és hányság még terhesség alatt is, húgyvesz, búskomorság, soványodás, csúsz, köszvény, sárgaság. Kivonat 72.000 elismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógy- szernek ellentáltak:

Elismervény sz. 71.811.

Crosne, Seine és Oise, Frankhon 24. márcz. 1868.

Richy adószedő ur száraznyalványában fektűd hal- lalos ágyán s már az utolsó kenetet is felvette, mert a legelső orvosok is csak néhány napot élettel biztatták. Én tanácsolám neki, hogy kísértse meg a Revalesciére due

Barry-t, s ennek a legszerencsésőbb sikere lett, ugy hogy a beteg kevés hét után ismét dolgainak láthatott s magát tökéletesen meggyógyultnak érzé. Miután önök Revalesciérejétl magam is annyi jót élveztem, szivesen aláírom e bizonyítványt St. Lambert testvér.

Táplálóból lévén a húsnál, a Revalesciére felnötkek- nél és gyermekeknél 50-szer behozza árat gyógyszerék- kel szemben.

1/2 fontos bádog szelencékben 4 frt. 50 kr.
1 frt. 2 frt. 50 kr., 2 frt. 4 frt. 50 kr., 5 frt. 10 frt.,
12 frt. 20 frt., 24 frt. 36 frt.

Revalesciére csokoláde poralak- és táblákban:
12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 frt.
288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében, Pesten Törökül, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárrt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstádtér József urnál kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden vá- rosban jó gyógyszereszeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen felül mindenüvé elküldi postai utványt vagy utánvét mellett.

Szépség és fiatalság.

2-10 (312)

Ápóllás által nem csak teniartható, hanem meg is szerethető s a legkésőbbi korig meg- őrizhető. Valamint a kertész a legvadabb növényi a legszebb kerit díszítőanyagává nemesi, úgy megíratja az ember is szépségét és fiatalágát venségéig, s a ki az anyatermő- szettől mostohán ön ellátva, az az előhaladt vegyszert segélyével magát megíratja és megszépítheti.

Szürke haj.
A híres dublini Masson-féle hajfesték által, olcsó toltéte szér, mely a bőrkét fehérséget, si- 1/4 óra alatt bármilyen hajra hat hónapra barnára, maságot kölcsönöz, s az arcáról minden lisztá- feketére vagy szökre állandóan megfesthető. Minden árnyalatban, s a haját 30 perczezel a megfestés után, olajjal vagy vízzel megmóvesít- hetni, a nélkül hogy foltosok váljak vagy színt veszítsen. Egy karton ára utastással 2 frt.

Fiatalkínészet.
Fiatalkínészet korrig a török kormány ál- nyerveheti a legkésőbbi korig a török kormány ál- tal 1871 február 5-én elármsított megengedett „Mez-el-Kejir“ nevű elármsított póp által. Ezen arczszín-póp, melyet az elhalt szultán híres test- orvosa csak hölgyei számára készített, csak kö- zelebbi ön eladásra bocsátva. Hatása ugyszóval megépp. Rövid használás után mindjárt örökre elűzi a ráncokat, foltokat, pattanásokat, himo- helyet, kintést s egyéb bőrkétségeket. A bizonyos hatás oly biztos, hogy ellenesében a pénz ki- fogás nélkül visszaadatik. Egy tégely 1 frt. 50 kr.

Szörteletleni szer.
Gyakran láthatni legszöke nőket, a kik arcz- ban, kezén s más testrészekben rángóság szörrel vannak ellátva, s a minyvalban nem sorolható a elvárolható 8 nap alatt a Dr. Lyokum által készített készítmény által. Egy karton 40 kr.

Kellemetlen büzt.
A szájból előárolótt egyedül a valódi kelet fog- tuncura által lehet megszűntetni. 1 frt. 40 kr.

Szerelmi tonta.
Láthatlan minden szemre nézve. 1 frt. 40 kr. hasz- nálható kullással együtt 25.

Szegély lábáztatás ellen.
valamint rossz lábáz ellen a Jeanon vegyes ál- tal készített izzadáspor által; gátolja a láb izza- dását s folytonos használat mellett elűzi a rossz lábúrt. 1 karton 50 kr.

Egy nap alatt minden fágyvesebet és fagydagaganatot
fájdalom nélkül megszüntet Dr. Leebmann, mos- kaudi gyógyászati egyetem tanár fagyútkurájával.
— Minden e fagyútkurájával beázott vagy fágy- vagy fagydagaganat egy-éj alatt elűnik és 2 nap alatt teljesen meggyógyul. A siker meglepő. Hogy a megszerezhető kevésbé tehetőseknél is meglegyen könyörítve, 1 frt. 40 kr. árat használat ul- stással együtt 50 kr. ban állítottam meg.

Szakálalan főnök.
14 nap alatt legszöke lejszakált kaptak a Berg- mann vegyes által készített szakálmentő. A szöke- készítő olyan, hogy 6 nap múlva már ki hajja a szakálgöröglet. Egy frt. 40 kr. árat használat ul- stással együtt 50 kr. ban állítottam meg.

Szételt haját.
nyerheti egy frt. 40 kr. árat, mely a hajnak minden árt. 1 frt. 40 kr. árat.

Bőr-kütszerek.
Ez ellen a valódi gyógyászati kátrány-szap- pant kell használni (semmi egyéb szert) 1 drb. 50 kr.

A fennebb leírtakat, melyekről később vállaadok, s nem használás esetében étők a pénz visszadatik, a pénz posté restanté beküldése, vagy utánvét kaphatók

MÜLLER M.

illatzer-kereskedő által
Bécsben, Babenbergstrasse No. 1.

Orsz. szab. lámpa- és fémáru- gyár
Moderateur-lámpák.
A petroleum-lámpák mintaköny- ve és árjegyzéke az 1871-ki idényre megjelent és kereskedők számára kapható. 2-46 (315)
Árak olcsóbbak mint a bel- és külföld minden verseny- társánál.
A t. cz. közönség érdekében kérem figyelni, hogy gyártmányaim minden lángku- pakja a fennebbi gyári jelvényt viseli.

MÜLLER M.

illatzer-kereskedő által
Bécsben, Babenbergstrasse No. 1.

Orsz. szab. lámpa- és fémáru- gyár
Moderateur-lámpák.
A petroleum-lámpák mintaköny- ve és árjegyzéke az 1871-ki idényre megjelent és kereskedők számára kapható. 2-46 (315)
Árak olcsóbbak mint a bel- és külföld minden verseny- társánál.
A t. cz. közönség érdekében kérem figyelni, hogy gyártmányaim minden lángku- pakja a fennebbi gyári jelvényt viseli.

MÜLLER M.

illatzer-kereskedő által
Bécsben, Babenbergstrasse No. 1.

Orsz. szab. lámpa- és fémáru- gyár
Moderateur-lámpák.
A petroleum-lámpák mintaköny- ve és árjegyzéke az 1871-ki idényre megjelent és kereskedők számára kapható. 2-46 (315)
Árak olcsóbbak mint a bel- és külföld minden verseny- társánál.
A t. cz. közönség érdekében kérem figyelni, hogy gyártmányaim minden lángku- pakja a fennebbi gyári jelvényt viseli.